

8 42.d.

A Hősök terein lezajlott
tüntetésről.

J E L E N T É S

az 1988. június 27-ei tüntetésről

A MINÓSÍTÉS MEGSZŰNT
a 2003. évi III. tv. 12. §-ának
bekezdésére figyelemmel.

VI. / 28

Az u.n. "Erdélyt Védő Magyarországi Független Bizottság" kezdeményezésére különböző állampolgári csoportok magyar falvak lerombolása elleni tiltakozásul tüntetést szerveztek 1988. június 27-én az esti órákra. Az előkészítésben jelentős szerepet vállalt a Magyar Demokrata Fórum néhány szervezője, a Bajcsy-Zsilinszky Baráti Társaság vezetősége és néhány hozzájuk csatlakozó egyesületi vezető. A mozgósítást hetekkel korábban megkezdték felhívások, plakátok, nagy mennyiségű röplap kibocsátásával és terjesztésével.

A Belügyminisztérium szervei érzékelték - mind a különböző csoportosulások, mind a lakosság részéről - a fokozódó, az utolsó két-három napban rendkívül felfokozott érdeklődést. A várhatóan minden eddiginél nagyobb létszámú spontán demonstráció optimális rendjének biztosítása, az esetleges atrocitások kiküszöbölése, a RSZK Budapesti Nagykövetség védelme érdekében a szükséges biztonsági intézkedések folyamatosan végrehajtásra kerültek.

A Belügyminisztérium kijelölt vezetői kapcsolatba léptek a demonstráció szervezőivel, akikkel több ízben megbeszélést folytattak, a felelősség tisztázása, a rendfenntartás módozatainak egyeztetése céljából. A megbeszéléseken résztvevő személyek az alapkérdések többségében maximális együttműködési készségről tettek bizonyosságot. Átadták tervezett program-ismertetőjüket, felhívásaikat. Megállapodás született arra vonatkozóan, hogy jelszavakkal csak a gyülekező helyen, majd oda visszatérve demonstrálnak, a követség előtt ezeket szüneteltetik. Vállalták többszáz fős karszalagos rendező gárda biztosítását, amely a rendőri egységekkel együttműködve gondoskodik a megállapodás szerinti rend fenntartásáról. Nem sikerült megállapodásra jutni a jelszavak tekintetében, amelyek közül néhány nem felelt meg annak a szellemiségnek, amelynek biztosítását kezdettől fogva vállalták. (pl. "Hitler, Sztálin, Ceausescu ..." ("Ne bántsd a magyart!"))

Az előkészületekbe - majd a demonstrációba is - bekapcsolódott a SZKH is, mint aláíró a közös felhívásban, majd saját felhívást is kibocsátottak. Előzetesen megállapodtak, hogy a tüntetésen "láthatóan elkülönülve" vesznek részt, mintegy deklarálva fenntartásaikat a szervezőkkel, bizonyos értelemben a megmozdulással szemben is. (Valamifajta "revansot" terveztek a június 16-ai eseményekért, amibe a rendezőség nem ment bele.)

Az előzetes terveknek megfelelően a gyülekezés a Hősök tere 16,00 óra után megkezdődött, 19,00 órára mintegy 30.000 főnyi tömeg gyűlt össze. Ismertették a felhívást, kiosztották a fáklyákat, zászlókat, transzparenseket, majd Bubik István színművész olvasta fel a Csurka István által írt ünnepi beszédet. Ezt követően ismertették a RSZK Nagykövetségnek átnyújtani kívánt petíció szövegét, majd megindultak a terv szerinti útvonalon.

A menet 20,40 órakor ért a nagykövetség épületéhez. Folyamatos lassú továbbhaladásuk közben hat személy kilépett és megkísérelte a petíció átadását, azonban a nagykövetség részéről életjelt sem adtak. Néhány perc várakozás után a küldöttség visszalépett a menetbe, amely a hangszórón keresztüli folytonos biztatásnak engedelmeskedve - bár igen lassan - folyamatosan haladt a Népstadion út - Ajtósi Dűhres sor - Hősök tere irányába. A menet vége - amely a transzparenszek feliratai szerint a FIDESZ és a Szabad Kezdeményezések Hálózata aktivistáiból állt - 22,40 órakor haladt el a nagykövetség épülete előtt. Provokáció nem történt rendőri beavatkozásra sem itt, sem a demonstráció folyamán nem volt szükség.

A tömeg lassú feloszlása lényegében már a Hősök terén - a hosszú, fárasztó beszéd, a petíció felolvasása után - megkezdődött és folyamatosná vált. A Hősök terére mintegy 7-8000 fő érkezett vissza. Előzetes terveiknek megfelelően koszorút helyeztek el a Szt.István és a Szt.László szobor talapzatához, majd Csurka István megköszönte a részvételt és befejezettnek nyilvánította a demonstrációt. Ezt követően a tömeg feloszlott.

(Mellékelve az elhangzott beszéd és a memorandum hanganyag alapján készült szövege.)

B u d a p e s t, 1988. június 27.

ÁBTL - 2.7.2. - 155/655/1988.

